

Pünkösöd után XX. vasárnap. Nagymisére.

A gyermeknevelés

K.K.T. Az Úr Jézus nyilvános működésének első hónapjaiban történt az az esemény, melyet az imént hallottatok. Az Üdvözítő elé járul egy magas rangú királyi hivatalnok, és az, aki megszokta, hogy mindenkinek csak parancsol, most esengve kér könyörög: Uram, jöjj és gyógyítsd meg fiamat, mert már halálán van. És ebben a pár szóban benne van az édesapának minden aggódása, szeretete fia iránt. A máskor hatalmas úr most egy gyermekéért megalázkodó apává válik, a veszély, hogy elveszítheti gyermekét, feledteti vele hatalmat, rangot, pénzt, vagyont, mert rádöbben, hogy mindezek itt már nem segíthetnek, itt egyedül csak a csodálatos Orvos tud segíteni, akiről hallott ő is, bár még soha szemtől szembe nem találkoztak. Az Úr Jézus bőkezűségét most is megmutatta a benne bízóknak: csak fia életéért esengett, amit meg is nyert, és a ráadás még nagyobb, még értékesebb volt, mert hit töltötte be lelkét, a mindennél boldogítóbb istenhit költözött a hajlékba. És hitt ő és egész háza népe, írja evangéliumában Szent János apostol.

A mai szent evangélium tanítása különösen fontos kell legyen a katolikus keresztény szülőknek. A gyermekéért – igaz csak gyermekének testi életéért - aggódó pogány édesapa esengése minden édesanyának, édesapának figyelmeztető kell legyen: Vajon tudok-e aggódni gyermekemért, tudok-e vigyázni testi-lelki épségére. Vajon gondolkoztam-e már azon komolyan csak egyszer is az életben, hogy amikor az Isten gyermekkel áldott meg, egyszer szigorúan számon kéri tőlem, hogyan tettem eleget komoly és szent kötelességemnek, hogyan viseltem testi-lelki gondját a rám bízottaknak. Mert a gyermek vállalása és nevelése nem tartozik a könnyű feladatok közé. Az Isten gondolatait közlő Szentírásen kívül talán soha senki sem rajzolta meg a gyermeket, mint a házasság és a házastársak életcélját, mint a mi halhatatlan emlékü írónk, Gárdonyi Géza, az az egyszerű falusi néptanító, aki így ír az ő falujáról: „Nálunk ritka az a ház, ahol gyermek nincsen. Szegények vagyunk és nagy az adó. A gyermekünk is szegény lesz és az adó is nagyobbodik, mikorra ő fizeti, de azért mégiscsak kell a gyermek”. A gyermeket még a pogány költő is Isten ajándékának, Isten küldöttének tartja: „Emberek, valahányszor gyermekkacagás cseng fületekbe, vagy kisgyermek sírását halljátok, abból tudjátok meg, hogy az Isten még mindig szereti ezt a bűnös világot”. Az apa magamagát látja benne fejlődni. Elmúlt évei mintha feltámadtak volna körülötte játszadozó gyermekeiben. Az

anya is saját életét látja benne újjá válva. A gyermek az öröm, reménység, Isten gondolatának teljesebbé a házasságban. És mert Isten gondolata a gyermek, komoly kötelesség a szülőknek vállalni és nevelni a gyermeket. Mert a jövő társadalom olyan lesz, amilyen tagokat nevelnek a szülők. A gyermek nevelését a szülők kezdik. Később folytatódik ez a templomban, iskolában, barátok és testvérek között: de legmaradandóbb és legdöntőbb befolyású a gyermekre az a nevelés, amit a szülői háznál kapott. És ez érthető is. A kisgyermek előtt a legnagyobb tekintély a szülő kell legyen. Az első, amit a kisgyermeknek korán meg kell tanulnia, a fegyelem. Sok szülő abban téved nagyot, hogy a gyermekre mindent ráhagynak. Így aztán hamar rájön, hogy az ő akarata lesz az úr a családban, ő akarhat, követelhet bátran akármit, az úgyis meglesz. Hány elhibázott emberélet kezdődött ilyen neveléssel és végződött a legszörnyűbb bukással. Egy német városban bíróság előtt állott egy fiatal legényember. Szülőfalujának köztisztviselőben álló derék plébánosát tizenegy késszúrással megölte. Mikor vallomásra került a sor, így fejezte be mondanivalóját: „Tulajdonképpen nem én vagyok a hibás, hanem apám, aki rosszul nevelt. Először ő engedett meg nekem mindent, aztán én magamnak, szenvedélyeimnek soha nem tudtam ellenállni; így jutottam ide. Isten és emberek előtt mondom: Ő az igazi vádlott, nem én!” Íme egy rosszul nevelt gyermek súlyos vádja apja felett, aki rosszul, helytelenül szerette gyermekét. És ha minden rosszul nevelt gyermek nem is jut törvényszék elé, van egy ítélőszék, ahol minden apa és anya felel gyermeke lelkéért.

A gyermeknevelés másik tényezője a következetesség. A gyermek előtt az apa szava törvény kell legyen, és amit az anya kijelent, az szent és megfellebbezhetetlen igazság. De csak addig lesz a szülő szava szent a gyermek előtt, amíg azt tapasztalja, hogy amit a szülők mondtak, az végérvényes: amit ma rossznak, helytelennek mondanak a szülők, az rossz és helytelen lesz holnap is, és bármikor. Amit az apa tilt, azt nem engedheti meg az édesanya, és ha az édesapa fenyíti gyermekét, nem kelhet védelmére az édesanya és fordítva, mert a gyermek megszokja, hogy nem kell a szülői tekintélyt komolyan venni: hiszen ha az egyik szülő valamit komolyan megtilt, egész könnyedén engedélyezi a másik, és ha az egyik szülő büntet, ott van a másik, az majd védelmébe vesz. Így a szülő nem lesz a gyermek életében irányító csillag, amelyet követni kell, de nem lesz akkor sem, amikor sorsdöntő nagy kérdésekről lesz szó. Így kerül aztán sok emberi élet jóvátehetetlenül ferde utakra.

A gyermeknevelés harmadik tényezője az istenfélelem. Ezt a szellemet hazuról, a szülői házból kell minden gyermeknek magával hoznia. Ami az apa, anya lelkéből a gyermek lelkébe át nem sugárzott, azt később aligha fogja megtanulni a gyermek. Az apa

istenfélő szelleme mint természetes örökség száll át gyermekére, az édesanya imádkozó lelke mint világító fénysugár kíséri gyermekeit az életben.

A szavak csak megindítanak a példa pedig vonz és követésre buzdít, tartja a régi közmondás. És ennek sehol sincs nagyobb alkalmazási lehetősége, mint éppen a gyermeknevelésben. Mert mind hasztalan a szülők részéről a legmeggyőzőbb nevelő szó, ha példával nem járnak elő, meddő, eredménytelen marad és lepereg, mint a falra hányt borsó. Mit ér, ha gyermekedet becsületességre, józanságra, Isten és emberszeretetre, tiszteletre oktatom, de tőled éppen az ellenkezőjét látja. Mit ér, ha gyermekedet imádkozni tanítod, de téged nem lát soha imádkozni. Mily szomorú volt hallani egy édesanyának kisgyermeke kérdését: Mondd, mikor leszek én már olyan nagy mint apuka? Miért akarsz te olyan nagy lenni? Mert akkor már nem kell nekem se minden reggel és este imádkozni.

Vagy hogyan tudod megkövetelni gyermekedtől, hogy tiszteljen téged, mint szüleit, ha te öreg szüleidet nem tiszteled, velük gorombán bánasz. Hogyan küldöd vásár- és ünnepnap gyermekeidet a templomba, ha te ugyanakkor otthon maradsz. Hiszen neked kellene kezét fognod és együtt jönnötök, mert a nevelésnek első kelléke a jó példaadás. És hogyan küldöd gyermekedet – ha egyáltalán küldöd – hitoktatásra, hogy ott Istenről tanuljon, ha tőled Isten szent nevét csak gyalázkodva hallja nap nap után?

Egy nagyszerű katolikus vezetőember beszélt el, hogy egyetemista tanuló korában a nyári szünidőben elmaradt a szentmiséről. A családban pedig bevett szokás volt, hogy aki nem volt szentmisén, nem ülhetett az asztalhoz délben. Váratlanul betoppant a faluba tudós egyetemi tanára, egy híres természetkutató. Őt természetesen nagy tisztelettel az asztalfőre ültették. Ebéd előtt észreveszi, hogy tanítványa nincs az asztalnál. Érdeklődött, vajon hol maradt. Az édesanya felelt helyette: „Saját hibájából hiányzott a vasárnapi miséről, az pedig nálunk házi szokás, hogy akinek nincs miséje, annak ebédje sincs”. A professzor tisztelettudóan felemelkedett és így szólt: „Akkor teljes tisztelettel megköszönöm a meghívást, de ma én is lemaradtam a miséről”. A derék professzor hozzátette: „Ez volt az utolsó misemulasztásom életemben, és merem hinni, hogy a tanítványomé is”.

K. K. Szülők! Isten helyettesei vagytok gyermekeitekkel szemben. Nektek ajándékozta, midőn teremtő munkájának részesévé tett benneteket. Rátok bízta, hogy óvjátok, gondozzátok, neveljétek igazi kereszténnyé. Ez jogotok és szigorú kötelességtek. Mert Isten után a gyermek elsősorban a tietek. Mindenki előtt nektek jogotok és kötelességtek az ő nevelésük. És erről a jogotokról ti le nem mondhattok semmi áron. Úgy viseljétek gondját, hogy holtotok után áldjanak benneteket és ne átkozzanak. A

gyermekről való gondoskodás nem merül ki abban, hogy élelméről, ruházatáról, egészségéről gondoskodtok. Bár nagy az elfoglaltságtok, mégis kell időt és alkalmat találgatok arra, hogy lelkét óvjátok, értelmét az Isten felé irányítsátok. A házasság szentségében ti kaptatok jogot és ti vállaltátok a kötelezettséget, hogy Isten országa számára derék polgárokat neveljétek, hogy a ti földi életeteknek folytatói legyenek itt, és mindig legyenek akik átvegyék a munkát és imádságot, ha a ti kezetek örökre lehanyatlik. És az a jó nevelés, melyet nekik adtok nem szóval, hanem elsősorban életetek példájával, százszorosán visszaszáll rátok már itt a földön, de ezerszeresen visszafizet érte Isten, aki rátok bízta a jövő reményességét, ha helytállva mindig becsületes, istenfélő gyermekek nevelése után jelentek meg előtte számadásra, ahol hallani fogjátok az elismerő ítéletet: Jól van derék és hű szolgálóm, mivel a kevésben hűséges voltál, íme sokat bízok rád, menj be Urad örömébe.

Ha pedig úgy érzed, hogy gyermekeid nevelése a magad részéről kívánnivalót hagy mag után, ó akkor sürgősen pótdol, amíg nem késő, mert az elhibázott nevelés megbosszulja hamar magát.

Franciaország egyik kis falujában a plébános megszólít egy asszonyt: Küldje gyermekét hitoktatásra, mert különben nem bocsájthatom elsőáldozásra. Az én gyermekem megvan hitoktatás, elsőáldozás nélkül is. Pár év múlva, amikor már legény lett, a bíróság halálra ítélte: Anyját megfojtotta, mert az nem akart tovább pénzt adni mulatozásaihoz.

Milyen lélekkel számolt el ez az édesanya az Úristennek a rábízott gyermekért? Szent dolog a gyermek. Ezért szentül is kell vele foglalkozni. Ámen.